

Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ένωσης
29/4/2013

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ:
Το δημόσιο συμφέρον, η διαφάνεια και η ατομική προστασία

Τα προσωπικά δεδομένα εμπίπτουν στη σφαίρα προστασίας του ιδιωτικού βίου ενώ συνδέονται άρρηκτα με το δικαίωμα ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας και με την προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Εμπερικλείουν, με άλλα λόγια, έννομα αγαθά που έχουν αποφασιστική σημασία για κάθε γνήσια δημοκρατική πολιτεία.

Στη σύγχρονή του μορφή το δικαίωμα προστασίας των προσωπικών δεδομένων είναι το δικαίωμα του κάθε ανθρώπου να μην καθίσταται πληροφοριακό αντικείμενο και να προσδιορίζει ο ίδιος ποιες πληροφορίες που τον αφορούν θα καταστούν γνωστές στο περιβάλλον. Στο πλαίσιο της προστασίας προσωπικών δεδομένων ο πληροφοριακός αυτοκαθορισμός δεν εξαντλείται στην αξίωση για παρεμπόδιση της μη εξουσιοδοτημένης χρήσης ή της αποκάλυψης σε άλλους. Αποτελείται και συνίσταται σε ένα πλέγμα αρχών, δικαιωμάτων και εγγυήσεων (Λίλιαν Μήτρου).

Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα συνιστά προσβολή του δικαιώματος πληροφοριακού αυτοπροσδιορισμού. Επομένως, ξεκινάμε από την παραδοχή ότι κάθε είδους επεξεργασία συνιστά επέμβαση σε θεμελιώδη δικαιώματα. Η παρέμβαση λοιπόν του νόμου έχει την έννοια της οριοθέτησης αυτής της επέμβασης και της νομιμοποίησής της υπό συγκεκριμένους όρους και περιστάσεις. Σε κάθε περίπτωση, οι περιορισμοί της προστασίας των προσωπικών δεδομένων είναι ανεκτοί μόνο υπό την αίρεση της νομιμότητας και της αναλογικότητας.

Η πρόσβαση στην ενημέρωση συνιστά και αυτή δικαίωμα αλλά και ουσιώδη προϋπόθεση για την απόλαυση και άσκηση άλλων δικαιωμάτων. Χρειάζεται λοιπόν προσεκτική στάθμιση και εξατομικευμένη ανάλυση. Πέραν του δικαιώματος στην πληροφόρηση, οι επεμβάσεις στα προσωπικά δεδομένα συνήθως αφορούν ένα υπέρτερο δημόσιο συμφέρον». Η ικανοποίηση του δημόσιου συμφέροντος αποτελεί πράγματι ουσιώδη όρο επίτευξης της κοινωνικής ειρήνης. Η εξειδίκευση της αόριστης έννοιας του δημόσιου συμφέροντος αποκρυσταλλώνεται μέσα από το συσχετισμό δυνάμεων που επικρατούν σε μια κοινωνία σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή.

Η ευχέρεια του κράτους να έχει πρόσβαση σε μεγάλο όγκο προσωπικών δεδομένων μπορεί μεν - κατά περίπτωση - να θεμελιώνεται στο δημόσιο συμφέρον, αλλά συνιστά προσβολή στον πληροφοριακό αυτοκαθορισμό των προσώπων, η οποία επηρεάζει τις προσωπικές και επαγγελματικές δραστηριότητές τους. Η διαδικασία, τα κριτήρια και το αποτέλεσμα των αναγκαίων σταθμίσεων είτε κατά την εκπόνηση των κανονιστικών μέτρων είτε κατά την εφαρμογή τους συνιστά και το μέτρο δημοκρατίας του εκάστοτε κοινωνικού/κρατικού σχηματισμού (Λ. Μήτρου).

Καταληκτικά, δανειζόμενη τη θέση του Β. Μαρκεζίνη, καθηγητή νομικής, θα ήθελα να τονίσω ότι η σύγκρουση έννομων αγαθών εάν δεν τύχει σωστής ρύθμισης μπορεί να οδηγήσει σε σοβαρή κοινωνική αναταραχή. Όσο πιο θεμελιώδη είναι τα συγκρουόμενα αγαθά τόσο πιο οξεία είναι η σύγκρουση και τόσο πιο επικίνδυνες οι συνέπειες. Η επίτευξη λοιπόν εξισορρόπησης αντικρουόμενων συμφερόντων και δικαιωμάτων, ειδικά την περίοδο που διανύουμε δεν είναι σίγουρα εύκολη, πρέπει ωστόσο να καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για την επίτευξή της. Υπάρχει έντονος κίνδυνος ολίσθησης και στησίματος λαϊκών δικαστηρίων στο όνομα της ικανοποίησης του περί δικαίου αισθήματος. Γνώμονας, κάθε κρατικής ενέργειας πρέπει να είναι ο σεβασμός στα δικαιώματα του ανθρώπου καθώς σε ένα δημοκρατικό και φιλελεύθερο πολίτευμα τα δικαιώματα του ανθρώπου δεν αποτελούν μέσο, αλλά αυτοσκοπό.

Τέλος ενδεικτικά επισημαίνω ότι η Επίτροπος Διοικήσεως, υπό την ιδιότητά της ως Εθνική Ανεξάρτητη Αρχή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, πρόσφατα τοποθετήθηκε σχετικά με την πρακτική της Αστυνομίας να φωτογραφίζει και να βιντεογραφεί μαζικές συγκεντρώσεις διαμαρτυρίας των πολιτών και την απαίτηση που τίθεται από το Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης (ΤΑΠΜ) για διενέργεια DNA τεστ ώστε να επαληθευθεί η πατρότητα παιδιών από αλλοδαπές μητέρες και Κύπριους πατέρες, έστω κι αν αυτό δεν αμφισβητείται από τους ίδιους τους γονείς. (απόρρητο αλληλογραφίας κρατούμενων στις φυλακές, μετέπειτα χρήση γενετικού υλικού που λαμβάνεται κατά την διερεύνηση ποινικών αδικημάτων).

Ζηναΐδα Ονουφρίου
Λειτουργός Γραφείου Επιτρόπου Διοικήσεως